

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 3. De cognitione sui quam Mulier Samaritana, & anima nostra haurit
à Domino. Quæ à Christo hauritur nostri cognitio, omnem in nobis exhaurit
fastum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

cedit de sitiensi Christo non distentis. Nec vero distitendi locus ullus est si attentè cogites Christum Dominum non minori jam desiderio salutem nostram optare quam cum olim in cruce dixit: *Sitio*. Putasne aliquid de illius charitate deductum? Blasphemum esset id cogitare, unde necessarium est concludere quod si olim ex charitate sitivit tuam salutem, ex eadem nunc charitate quæ nullam diminutionem passa est, æquè illam sitit, licet non æquè sensibili modo.

Adde quod non minori ardore Christus salutem nostram desideret, quam Dæmon perniciem nostram. Tantis est autem ardor Dæmonis ut comparetur siti, dicaturque de eoin libro Job: *Habet fiduciam quod insinas Jordanis in os eius*. Id est, tanta siti premitur perditionis hominum, ut non expleatur nec satisfaciat nisi electos quosque absolveat: quanto magis Christus: sitire dicendus est qui certè magis Deum Patrem & nos amat, quam Dæmon oderit; unde evidentissimum est quod quidquid ex illo desiderio petit, petit velut sitiens; & quod illi recusatur, recusatur velut potum sitienti.

Ah quoties petit, & quoties recusasti! Recense si potes & confundere.

III. PUNCTUM.

IGITUR quod inimico nunquam negares, sapissime recusasti Christo. Nec repetendæ sunt ultra propositiones, adeo jam patent ad veritatis intelligentiam, sed ad praxim urgenda est ista

comparatio inimici & Christi; nam rectè cogitanti non potest non injuriosum esse Christo Domino & alienum ab omni sensu pietatis quod minori apud te in pretio habeatur quàm inimicus qui in hoc officiorum genere postremus haberi solet. *Quid invenerunt in me iniquitatis?* *Jer. 2.* *POPVLE meus quid fecisti tibi, aut quid molestus fuit tibi? Responde mihi.* Sunt ipsa Domini verba de totius repulsis conquerentis. Et rursum: *Quid est quod debui ultra facere vinea mea & non feci? Tu vero quid fecisti eorum quæ debui? An quod expectavi ut faceres vnum & fecit labruscus?* *Mich. 6.* *Is. 5.*

Resume etiam ad vehementiores affectus quod Christus Dominus dicebat mulieri, & tibi dictum puta quoties perit à te quod illi negas: *Si scires donum Dei, & quis est qui dicit tibi, da mihi bibere, tu forsitan petisses ab eo, & dedisset tibi aquam vivam.* Forsitan, inquit, quando de te loquitur quia id à te pender & sapius libertate abuteris. At verò quando de se suisque donis loquitur, sic absolute pronuntiat: *Omnis qui bibit ex aqua hac, sitiet iterum; qui autem biberit ex aqua quam dabo ei, non sitiet in æternum, sed aqua quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam.* Ac tandem ei dicit, *Domine da mihi hanc aquam.* *CONVERTE* *Thren. 3.* *nos Domine, & convertemur.*

Vide potissimum in quo, vel in substantia, vel in modo, vel in fine. *In quo corrigit adolescentior, aut senior viam suam?* *Psal. 118.*

FERIA TERTIA.

DE COGNITIONE SVI QVAM MULIER SAMARITANA, ET ANIMA NOSTRA HAURIT A DOMINO.

Quinque viros habuisti, & nunc quem habes, non est tuus vir. *Joan. 4.*

VERITAS PRACTICA.

Quæ à Christo hauritur nostri cognitio, omnem in nobis exhaurit fastum:

Id est, non tantum eum qui repugnat cognitioni peccatorum, sed eum etiam qui opponitur humilitati & modestia qua quis demisse de se sentit.

RATIO

RATIO EST, Quia qua à Christo hauritur nostri cognitio notam nobis facit nostram insufficientiam.

Sed ex nota nobis insufficientia omnis exhauritur fastus.

Ergo & qua à Christo hauritur nostri cognitio, omnem in nobis exhaurit fastum. Quia Veritas magis confirmatur ex hac sequenti altera.

Quidquid in se cognoscit anima, nil ram certò de se cognoscit quò extollatur, quàm quò humilietur.

RATIO EST, Quia nò tam certò de se cognoscit anima quam quò fide divina cognoscit.

Sed nil tam fide divina cognoscit quò extollatur, quàm quò humilietur.

Ergo neque id tam certò cognoscit; ac proinde longè verius & tutius, e humilitate quam se exaltet.

I. P U N C T U M.

CUM dicenti Christo Samaritanae ut vocaret virum suum, respondissetque mulier se non habere virum: tum illi Christus Dominus. Bene inquit, dixisti, quia non habes virum, quinque enim viros habuisti, & nunc quem habes non est tuus vir; hoc verò dixisti. Quo in sermone illud primum egit Dominus ut se nosset mulier quò facilius ultra progrediretur ad conversionem suam, sicut revera contigit. Hoc enim præcipuè motivo inducitur ut in Christum crederet, atque ut suos etiam Concives ad credendum adduceret: Venite, inquit, & videte hominem qui dixit mihi omnia quaecunque feci: nunquid ipse est Christus? Et ex civitate illa multi Samaritanorum, ait Evangelista, crediderunt in eum, propter verbum mulieris testimonium perhibentis, quia dixit mihi omnia quaecunque feci. Tantum valet vera sui cognitio.

Quamobrè hoc illud ipsum est quod in quavis anima primum incipit operari Dominus, & ad quod perficiendum eum ipso nos exhortantur omnes sancti Patres, Volo animam primum omnium scire se ipsam, inquit sanctus Bernardus, & alij passim in illud primi Cantico tum: Si ignoras te, & pulcherrima inser mulieres, egredere; & abi post vestigia gregum.

Neque verò nudam & sterilem seu quam vocant speculativam nostri cognitionem operatur

in nobis Dominus, sed secundam, sed fructuosam, sed practicam: cumque hic potissimum huiusmodi cognitionis fructus sit illa demissio animi quæ fugit omnem fastum, omnem arrogantiam præsumptionem & complacentiam, hoc imprimis est intelligendum, & sic formanda Veritas quæ modò exendatur: Quia à Christo hauritur nostri cognitio, omnem in nobis exhaurit fastum; Aut non est à Christo cognitio, aut non est in cognitione seu in cognoscente seipsum, fastus. Cum verò duplex sit genus fastus, unum quò erubescimus confiteri peccata & aliud quò gestimus nostra deprædicare facta: contra utrumque cognitio hæc nostri, nos apte format: sed de secundo hic particulatim agimus; acturi de primo commodius in sequenti meditatione. Sicut autem non est alia nostri cognitio per Christum habita quàm quæ nos à tali fastu re vocat, sic nec talis cognitio potest ab alio quò vis haberi quàm à Christo quod utrumque simul declarat hæc allata ratio: quæ à Christo hauritur nostri cognitio, notam nobis facit nostram insufficientiam ad omne opus bonum: sic enim ipse Christus, sicut palmas non potest ferre fructum à se-
metipso nisi manserit in vite, sic nec vos nisi in me manseritis. Ego sum vitis, vos palmites: qui manserit in me, & ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potestis facere. NON ait sine me parum potestis, inquit sanctus Augustinus, sed nihil potestis facere: si ve ergo parum si ve multum, sine illo fieri non potest, sine quo fieri nihil potest.

Quod ut magis confirmaret Dominus, sic de seipso sentiebat & loquebatur: Non possum ego à meipso facere quidquam. A meipso facio nihil, sed sicut docuit me Pater, hæc loquor. Quasi diceret, si me à insufficientiam ipse agnosco, si sic de me loquor si quæ est ratio cur id de me dicam, quanto magis illa valet ut de vobis idem sentiat. Quò spectabat Apostolus cum dicebat: Hoc sentite in vobis quod & in Christo IESU, qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinanivit; id est, tanquam nihilum & inane aliquid fecit cum se fecit hominem; sicut enim homo non est à se, neque à se potest quidquam boni, sic Christus Dominus se faciens hominem, non est à se, neque quidquam potest à se tanquam ab homine? & hoc est se exinanire; hoc est se redigere in eum flatum in quo verè possit dicere, A meipso nihil facio; non possum à meipso quicquam facere; Hoc est denique quod in nobis sentire debemus, sicut sentiebat idem Apostolus à Christo probè edo-
l. 1. 2. Aus.

Ioan. 15.

ib. 5. ib. 8.

Ph. 2.

Serm. 36. in Cant.

2. Cor. 3. *Etus, Non quod sufficientes simus cogitare aliquid à nobis quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est, itane sentis, itane verè te agnoscis?*

II. PUNCTUM.

SED ex nota nobis nostra insufficientia, omnis in nobis exhauritur fastus.

Non quod ista notio nostre insufficientia, per se sola factum à nobis tollat, neque enim ad hoc sufficientes sumus quasi ex nobis; sed quod illa ipsa divina Christi gratia quæ hanc nostram insufficientiam nobis notam facit, simul cum ista notione quam haurimus exhauriat quidquid factum & arrogantiam sapit. Sic expressè Divus Augustinus exponens illa Christi verba quæ supra commemoravimus de vite & palmitate: *Magna, inquit, Gratia commendatio, corda hic instruit humilium, ora obstruit superbiorum: huic veritatis resistunt liberi arbitrij non assertores sed precipitatores; Qui à semetipso fructum se existimat ferre, in vite non est.* Quasi diceret, sicut causa factus & superbiæ provenit ex falsa opinione quam quis habet de sua excellentia, de suo merito, sive, ut ajunt, de sua sufficientia; sic bene juvante Domino talis desinet fastus cum talis opinio evanescet; evanescet autem cum vera ei succedat notitia quæ homo se cognoscit non se magis sufficientem esse ex se producere aliquem fructum, quam sit palmet sine vite. Licet enim fructum in se aut in aliis faciat, quia tamen cognoscit non à se facere, simul etiam cognoscit non magis sibi esse gloriandum quam securi vel alteri cuiquam instrumento quo ad agendum utitur, *Nunquid gloriabitur securis contra eum qui fecit in ea?*

If. 10.

Ioan. 3.

2. Cor. 4.

1. Tim. 1.

1. Cor. 4.

Sic ipse Christus consequenter ex cognitione sui, *Si ego, inquit, glorifico me ipsum, gloria mea nihil est.* Sic ipse Apostolus post multa de se commemorata: *Tametsi nihil sum, Nihil laudis, nihil gloriæ mihi propterea vendico: quia soli Deo debetur Gloria, Solus ille est qui à se omnia potest, & sine quo nullus hominum quidquam potest.* *Quid habes & quid facis quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis* Vidistine unquam Sacerdotem ob id superbientem quod Corpus Christi consecraret? Quod tamen est opus omnium excellentissimum: sed quia manifestè cognoscit se id non à se facere idcirco non potest inde superbiere. Sic neque aliud quidvis boni, Sacerdos aut alius magis potest ex se facere, quàm ex se solo, consecrare Corpus

Christi; & qui hanc habet notam suam insufficientiam, tam parum gloriatur & superbit ex uno quam altero, aut si superbit ex uno tam vanus est & arguendus quam si superbiret ex alio. Unde rectè Apostolus cuidam ex bono suo intumescenti, *Frustrà inflatur sensu carnis sue & non tenens caput ex quo totum corpus per nervus & conjunctiones subministratur; Quasi diceret, frustra gloriatur & sine causa, non seipsum iste novit, non sibi suam objicit insufficientiam, non advertit, à quo habeat ut aliquid possit. Sicut enim à capite corporis effluit quidquid in membra sensus diffundit, sic à Christo totum manat, quidquid à quovis homine boni sentitur & agit ut *Domine omnia opera nostra operatus es nobis.* Hoc ita forte modo dices cum Propheta, sed dum vanè de tuis extolleris, tibi & veritati contradicis.*

Coloss. 2.

If. 26.

III. PUNCTUM.

SIC ergo quæ à Christo hauritur nostri cognitio, omnem in nobis exhaurit fastum; aut non est à Christo talis sui cognitio quæ superbium relinquit hominem, aut si à Christo est, nihil vanitati nihil superbiæ, nihil fastui relinquit in homine; *Es nolite, inquit, in sublime volare.* *li. RECYMBE in novissimo loco OSTENDE se se ad me venire, talium est enim regnum cælorum.* *ERYN* in novissimo primi; & primi novissimi. Hæc & similia quæ ad nostri cognitionem & humilitatem faciunt, sic dicuntur à Domino ut agnoscamus ab eo solo nostra esse omnia, ab eo solum hauriri, huic uni accepta esse referenda; & hoc ipsum etiam quod de nostri cognitione cognoscimus.

Luc. 12.

Ib. 14.

Matt. 19.

Ib. 20.

Ps. 37.

Quod præclare admodum sanctus Augustinus prosequitur ad illum Psalmi versum: *In diluvio aquarum multarum. Hæc, inquit, aqua humilitationis cordis, hæc aqua vita salutaris, abjicit se, nihil de se presumens, nihil sua potentia superbe tribuentis. Hæc aqua in nullis alienigenarum libris est, non in Epicureis, non in Stoicis, non in Manichæis, non in Platonis. Vbiunque etiam inveniuntur optima præcepta morum & disciplina humilitas tamen ista non invenitur. Via humilitatis hujus aliunde non manat à Christo venit. Hæc via ab illo est qui cum esset altus, humilis venit. Et quæ plura pergit ut discas non ab alio quàm à Christo quærendam esse hanc tui cognitionem, neque ab illo aliam quàm quæ monstrat omnem deponendum fastum.*

O quàm

Mat. 10. O quam verè Christus, Ego sum estium: & qui non intrat per ostium, ille fur est & latro. Primus quippe ad vitam spiritualemente introitus fit per nostri cogitationem: qui verò se per Christum non cognoscit, non intrat per ostium, & quoties sibi de se bonisque suis complacet & gloriatur, fur est & latro qui gloriam Dei surripit, & se ipse suis denudat bonis.

Eccl. 9. QUIA verò iste bonorum aspectus quæ quisque putat se habere, non parum facit ad fastum illum & superbiam in nobis excitandam; præsto adsit oportet sequens veritas: Quod quidquid boni in se aspiciat & cognoscat anima, nihil tam certò de se agnoscat quò extollatur, quam quò deprimatur & humilietur. Nihil enim tam certò in se cognoscit quam quò divina fide cognoscit. Quid clarius? Nihil est autem quò in fide divina cognoscat unde extollatur, quam unde humilietur. Nescit enim fide divina se habere bonum aliquod, nescit se esse in gratia, nescit an sit in odio vel in amore Dei; quin potius ex fide est id omnino nesciri. At verò etiam ex eadem

fide divina certò scire debes & indubitanter, te nihil esse, te nihil ex te posse nisi malum, te verè peccatorem esse. Non est enim homo qui non peccet. Quæ cum plurimum valeant ad nos deprimendos, nonne apparet tantò hæc certiora esse quam quæ fastum excitant, quànò certius est quòd fide divina scitur quam quòd humana opinione putatur? Cur ergo non te libentius humiliter quam te extollas? Nonne semper veritatem malles quàm errorem, quàm falsitatem, aut quàm mendacium? At vera & christiana humilitas, ipsa est veritas. Unde quidquid opponitur veritati, repugnat humilitati, ac proinde non modò fastus & aperta superbia, sed quælibet etiam tacita de suis bonis aut meritis præsumptio non nisi error est, non nisi falsitas & non nisi mendacium. Verè mendaces erant colles & multitudo montium: Id est, quidquid in nobis videtur eminens & excelsum, ubi vanitatis idolo, sicut olim in excelsis profanè sacrificatur, verè id mendax & falsum est.

3. Reg. 8.

Jer. 3.

FERIA QVARTA.
DE ILLUSTRICOGNITIONE
CHRISTI DOMINI MANIFESTANTIS
SE IPSUM SAMARITANÆ
ET CUIVIS PECCATRICE
ANIMÆ.

Domine, video quia Propheta es tu, Patres nostri in monte hoc adoraverunt, & vos dicitis quia Ierosolymis est locus ubi adorare oportet. Joan. 4.

VERITAS PRACTICA.

Nunquam illustrius se manifestat Christus, quam dum animæ peccatricis illustrat conscientiam & peccatum latens, ipsi manifestat.

RATIO EST. Quia nunquam illustrius se manifestat Christus quam dum Bonitatis, Potentia, & Sapientia certiora dat signa.

Sed dum anima peccatricis illustrat conscientiam & peccatum latens ipsi manifestat, certiora dat signa sua Bonitatis, & Potentia & Sapientia.

Ergo nunquam illustrius se manifestat quam dum anima peccatricis illustrat conscientiam, &

peccatum latens ipsi manifestat. Quod certè est ad amorem Christi tum activum tum passivum illustrandum, non parum efficax.

I. PUNCTUM.

TAMETSI nihil adhuc de se Christus apertè dixerat Samaritanæ mulieri: neque quis esset, omnino indicasset: tamen ut audivit illum sua sibi revelantem peccata, statim cepit subodorari non vulgarem esse hominem, sed eximium quandam Prophetam & Magistrum, qui posset solvere questionem quæ illo tempore agitabatur frequentius de loco sacrificii publicè instituendi: sicque